

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

13/12 -07
M. S. G. l. ex

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Middelthuns gate 29
Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Vår dato: **07 DES 2007**
Vår ref.: NVE 200704006-12 rv/rho
Arkiv: 317 /059.2B
Dykkar dato:
Dykkar ref.:

Sakshandsamar:
Ivar Sægrov
57 83 36 72

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Salar Smolt AS - klage på NVE sin tolking av konsesjonsvilkår

Midtre Holsnøy grunneigarlag framset i brev, datert 06.06.07 til Olje- og energidepartementet, klage på NVE si tolking av vilkåra i konsesjonen til vassuttak i Rylandsvassdraget. Klaga vart, med brev frå OED av 20.06.2007, oversendt til NVE for innleiande handsaming.

NVE kan ikkje sjå at det i klaga kjem fram vesentlege opplysningar eller argument som ikkje var med i grunnlaget for NVE si godkjenning av planane for gjennomført utbygging av anlegget for vassuttak frå Rylandsvassdraget.

Løyve til regulering og uttak av vatn frå Rylandsvassdraget

Med vedtak i NVE den 07.09.2001 fekk Rylandsvåg Drift AS, no Salar Smolt AS, løyve til regulering og uttak av vatn frå Rylandsvassdraget. Løyvet gjeld for regulering og uttak av vatn til selskapet sitt produksjonsanlegg for settefisk. I vilkåra for løyvet vart det i post 1 fastsett at:

"Kotehøgde for fast overløpsterskel ved utløpet av Rylandsvatnet, og eventuell oppreinsking i område utløp Rylandsvatn – overløpsterkel, vert fastsett på bakgrunn av ei hydraulisk modellering av Rylandsvassdraget."

I NVE si oppsummering av Høyring og distriktshandsaming, jf. **Bakgrunn for vedtak (BFV)** datert 07.09.2001 side 16, vart det referert fylgjande:

"Grunneigarane er opptekne av at jordbruksareala, samt hyttetomt, naust osv., ikkje vert overfløymt i flaumtilhøve. Dette gjeld både langs Storavatnet og Rylandsvatnet. Grunneigarane er positive til at vasskjelda vert brukt til smolt, men då med den forutsetning at dyrka mark osv. ikkje vert overfløymd. Det kjem òg fram at utløpet av Rylandsvatnet er svært gjengrodd og at det er ynskjeleg med opprensing her. På møte og synfaring 15.05.01 vart det uttrykt ønskje om å sprengje bort nokre innsnevringar på strekninga mellom utløp Rylandsvatn og munningsområde i Rosslandspollen. Det vert i uttalene vidare peika på at demninga i utløpet av Rylandsvatnet stengjer for oppgang av anadrom fisk, og at elveløpet nedstraums til tider er tørrlagt. Det er òg uttrykt ønskje om å klarleggje kva konsekvensar framføring av ny leidning vil ha for lågaste vasstand i Rylandsvatnet"

I NVE si Vurdering (BFV) på side 18, jf. 2. og 3. avsnitt er fylgjande oppsummering:

"Demninga i utløpet av Rylandsvatnet har ved framføring av ny inntaksleidning til anlegget ingen reell funksjon for anlegget. Ein vil difor foreslå at dammen vert bygt om til ein terskel med fast overløp. Overløpet må dimensjonerast slik at det kan ta imot flaumvatn frå Storavatnet utan å gje ulempe for lågtliggande jordbruksareal rundt Rylandsvatnet. Vatnet skal ikkje senkast under utløpsterskelen, men halde vassnivået mellom utløpet av Rylandsvatnet og overløpsterskelen. Om sprenging og opprensing er naudsynt ved framføring av vassleidning, og for å unngå overfløyning grunna oppstuvning langs Rylandsvatnet, bør verte avklart ved å køyre ei hydraulisk modellering av vassdraget. Modelleringa vil fastsetje høgda på overløpsterskelen.

Ny inntaksleidning er planlagt etablert i elveløpet mellom Rylandsvatnet og anlegget. Under høyring kom det fram at det ikkje er utgreidd kva konsekvensar leidninga vil ha for LRV i Rylandsvatnet. Etablering av ein fast overløpsterskel i utløpet av Rylandsvatnet vil avgjere vasstanden i området. Vasstanden over overløpsterskelen vil variere med dei naturlege forholda. Det er dessutan sett krav om at leidninga skal gravast ned/sprengjast ned slik at ho ikkje vert synleg for ålmenta. Om konklusjon gjennom detaljplan for overløpsterskel og legging av leidning syner det naudsynt, kan det verte aktuelt å mellombels halde ein lågare vasstand i Rylandsvatnet ved gjennomføring av anleggsarbeid. Detaljar omkring dette arbeidet må avklarast gjennom godkjenning av detaljplanar.

For tiltaka nemnd ovanfor skal detaljerte planar for utforming og utføring leggjast fram for NVE for godkjenning, jf. Vilkåra".

NVE kommenterte i BFV side 19 spesielt Post 4 i vilkåra slik:

"Vilkåret vil mellom anna omfatte detaljplanar for bygging av ny demning med fast overløp ved Nedre Skjelven, legging av ny inntaksleidning for ferskvatn til anlegget, og bygging av ein fast overløpsterskel kor noverande demning ved utløpet av Rylandsvatnet er lokalisert. Sistnemnde overløpsterskel og ei eventuell oppreinsking av strekninga mellom utløp Rylandsvatnet og utløpsområde i Rosslandspollen skal basere seg på ein hydraulisk modellering av vassdraget".

Meland kommune konkluderte i si fråsegn slik (BFV side 12):

"Kommunestyret kan tilrå utvida konsesjon i samsvar med søknad dagsett 22.04.99 på følgjande vilkår:

- 1) Den omsøkte leidninga skal sprengjast/gravast ned i elveutløpet slik at den ikkje vert synleg frå land*
- 2) Det skal fastsetjast ei øvre og ei nedre grense for regulering av vasstanden i vassdraget gjennom eit samarbeid med NVE. Ei slik avtale skal ta omsyn til LNF-interessane i vassdraget*
- 3) Det skal takast omsyn til eksisterande leidningar i vassdraget ved framføring/legging av omsøkt leidning*
- 4) Det skal til ei kvar tid vere eit vasspeil i elveutløpet av Rylandsvatnet og fram til demning ved oppdrettsanlegget*
- 5) Før ein set i verk fysiske tiltak i vassdraget skal det søkjast om igangsettingsløyve etter pbl, samt dispensasjon §17-2 i same lov."*

Med utfyllande vedtak i Meland formannskap (dok. 4 med brev av 19.04.01) blir det i eit samrøystes vedtak 04.04.2001, ma. gitt slik omtale av kravet til leidningen:

"Leidningen må truleg sprengjast ned gjennom terskel ved utløpet av Rylandsvatnet for at den skal verta liggjande under vasspegelen i vatnet. Kommunen må forutsetja at dette tiltaket vert gjennomført på ein slik måte at lågaste vasstand i Rylandsvatnet ikkje vert endra."

Detaljplanar og gjennomføring av anleggsarbeidet

Med brev til Meland kommune søkte Salar smolt AS om rammeløyve for dei planlagde tiltaka (vedlegg til dok. 19). I brev av 26.mai 2003 til Meland kommune kommenterte NVE opplegget for godkjenning av aktuelle detaljplanar.

Etter vilkåra, post 1, skulle kotehøgde for fast overløpsterskel ved utløpet av Rylandsvatnet samt omfanget av oppreinsking i kanalen mot utløpet/overløpsterskelen, fastleggjast på bakgrunn av ei hydraulisk modellering av vassdraget. Resultatet av dette arbeidet vart oversendt til NVE med brev av 15.01.04 (dok. 24). Etter ytterlegare utgreiingar og framlegging av detaljplanar vart planar for byggesteg 1 og 2 godkjent i brev frå NVE datert 18. mars 2005 (dok. 41). Godkjenninga omfatta både bygging av Dam Rylandsvatn (terskelen) og oppreinsking av tilløpskanalen.

NVE la til grunn at planlagt oppreinsking på strekninga frå vatnet og ned mot dammen/overløpsterskelen skulle gjennomførast slik at leidningen etter utlegging ville vere neddykka i elveløpet.. I området ved vegbrua måtte det gjennomførast sprenging for å etablere eit tilstrekkeleg profil for gjennomstrøyming og for å få leidningen neddykka. At den skulle bli nedgraven under elvebotnen var ikkje tema. NVE har lagt til grunn at utlegginga av inntaksleidningen er blitt gjennomført slik at krava etter den hydrauliske modelleringa er innfridd. Leidningen er heller ikkje synleg over vassyta.

Under gjennomføring av anleggsarbeidet, som vart relativt omfattande, var det fleire innspel der det vart peika på uvisse om korleis resultatet av arbeidet ville bli. Dok. 55 oversendt frå fylkesmannen i Hordaland viser ma. ei rekke bilder frå anleggssituasjonen. Kommunen sin kommentar til arbeidet går fram av brev datert 23.06.2005, dok. 56 (kopi til NVE) frå Meland kommune v/ordføraren. Dok. 60 (e-post datert 19. mai 2006 frå Asplan Viak AS) viser rådgivande ingeniør sin orientering til NVE om opplegget for å informere om tiltaket til grunneigarar og Meland kommune.

Med klagen frå Midtre Holsnøy Grunneigarlag datert 06.06.2007 ligg det ved bilder frå situasjonen på ein del av strekninga før og etter at arbeida var ferdig. Nokre av bilda kan samanliknast med bilda som ligg ved dok. 55.

Rylandsvassdraget kom i 2006 med i suppleringa av Verneplan for vassdraga.

NVE sine merknader til klaga

Midtre Holsnøy grunneigarlag ber i klagen om at Olje- og energidepartementet omgjer vurderinga som NVE har gjort i saka og sørge for ein reaksjon på konsesjonsbrotet.

I klaga uttrykkjer grunneigarlaget missnøye med at NVE har godkjent detaljplanane for leidningen som Salar Smolt AS har lagt for uttak av vatn frå Rylandsvatnet. Det er vidare missnøye med at NVE har konkludert med at arbeidet med leidningen er akseptabelt utført.

I forhold til Meland kommune sine innspel er vurderinga som vart gjort i saksutgreiing til formannskapet, FS-040/01, (NVE dok. 4, sak 200100943) og som formannskapet samrøystes slutta

seg til, i samsvar med godkjenninga som NVE har gjort. NVE la også vekt på orientering frå AsplanViak AS om at det var gitt aktuell informasjon om gjennomføring av tiltaket til grunneigarane og til representantar frå Meland kommune, jf. dok. 60 i sak 200100943.

I prosessen med utforming av tiltaka knytt til Rylandsvatnet med "kanalen", vart det frå NVE si side sett fokus på å få gjennomført ei hydraulisk modellering som kunne gi grunnlag for å fastlegge lengde og kotehøgde på overløpsterskelen samt omfang av opprensning i kanalen. Gjennom dette arbeidet vart det også mogleg å vurdere omfanget på turvande sprengingsarbeid gjennom terskelen under vegbrua for at røyrleidningen skulle kunne blir nedsenka, samtidig som det gav turvande kapasitet for gjennomstrøyming i det aktuelle profilet. Å gjennomføre ytterlegare sprenging i terskelen under brua for å kunne legge leidningen "under botnen", vart av rådgivande ingeniørar for tiltaket omtalt som eit arbeid med høg grad av fare for at dei oppmura gamle brukara under vegbrua kunne rase ned.

Det sentrale ankepunktet i klagen er om det var lagt føringar som fastla at leidningen, som er 1 m i diameter, skulle leggjast i grøft under botnen i elva/kanalen. NVE innser at omtale av tiltaket som vart gitt både gjennom fråsegner til konsesjonssøknaden og i det endelege løyvet, kan gi rom for noko ulik tolking.

NVE har lagt vekt på at tiltaka ikkje skulle føre til at Rylandsvatnet vart senka slik at areal i kanalen ned mot terskelen og elles i og inn mot strandsona skulle blir tørrlagt. Vidare var opplegget å få på plass ei hydraulisk modellering som grunnlag for å prosjektere utløpsterskelen slik at uønska flaumstigning i vatnet vart motvirka. NVE har så langt ikkje fått tilbakemeldingar som kan tolkast annleis enn at betring av desse tilhøva er oppnådd.

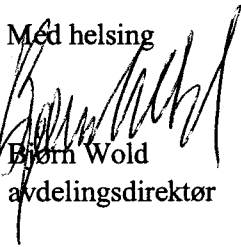
Dei samla tiltaka for regulering og vassuttak som er gitt i løyvet datert 07.09.2001 er enno ikkje ferdig. Det er i løyvet med utbetring/ombygging av demninga ved Nedre Skjelven/Storavatnet. Det er lagt vekt på at dette tiltaket, saman med tiltaka i Rylandsvatnet, vil påvirke flaumhøgder i vassdraget i positiv lei. Ved godkjenning av detaljplanar for terskelen i Rylandsvatnet er det gjort vedtak om at konsesjonæren skal få teke opp nye tverrprofilar i kanalen og det skal leggjast fram nye vasslinjeutrekningar etter at tiltaksarbeidet er fullført.

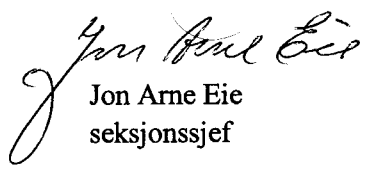
Den 29.09.2007 mottok NVE brev frå Meland kommune med kommentarar til det utførte arbeidet. Kommunen sitt nye innspel går fram av dok. 10 i sak 200704006. NVE finn ikkje å kommentere dette spesielt, men viser til kommunen sine tidlegare fråsegner som er referert til overfor.

Konklusjon

NVE har ikkje funne at det ligg avgjerande føringar i løyvet av 07.09.2001 til *regulering og uttak av vatn frå Rylandsvassdraget* som skulle tilseie at tiltaka ikkje er gjennomført innfor ramma av vilkåra i løyvet eller detaljplanar som er godkjent. Det er NVE si vurdering av verknader av tiltaket så langt, både i høve til fordelar og ulemper, er i samsvar med det NVE drøfta i *Bakgrunn for vedtak* datert 07.09.2001.

Med helsing

Bjørn Wold
avdelingsdirektør

Jon Arne Eie
seksjonssjef

Vedlegg: 70

Kopi: Midtre Holsnøy Grunneigarlag, v/Bjarte Skintveit, Steinberget, 5917 Rosslund
Meland kommune, Postboks 79, 5906 Frekhaug
Vasslaget av 1974 for Rylandsvassdraget v/Lars Skintveit, 5917 Rosslund